

4.12.2024

Digin esteiden purkaminen, alatyöryhmä 5: Viranomaisaloitteinen toiminta – ennakointi

Aika	26.11.2024 klo 9.30–11.25
Paikka	Teams
Osallistujat	Viveca Still, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) Kaj Välimäki, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö (varapuheenjohtaja) Wilhelmiina Griep, kehittämiskonsultti, Espoon kaupunki Jasmin Repo, erityisasiantuntija, Helsingin kaupunki Heli Hänninen, erityisasiantuntija, Kuntaliitto Niina Vertanen, juristi, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy Liisa Leppävirta, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö Marja Penttilä, hallitusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (poissa) Eeva Vartio, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö (poissa) sijaisena Teija Hautera, lakimies, sosiaali- ja terveysministeriö (liittyi klo 10.00) Antti Helin, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö (poissa) Heidi Innanen, hankekoordinaattori, valtiovarainministeriö (sihteeri)

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Kokous avattiin klo 9.30. Todettiin, että kokouksen asialista on lähes sama kuin edellisessäkin kokouksessa. Tämän ja 19.11. pidetyn kokouksen pöytäkirjat tullaan hyväksymään 11.12. kokouksessa.

Päätös: Hyväksyttiin asialista.

2. Alatyöryhmän raportit koordinaatioryhmälle

Jatkettiin edelleen keskustelua alatyöryhmän tarkasteltavana olevien esimerkkitapausten raporteista koordinaatioryhmälle. Edellisessä kokouksessa sovitun mukaisesti pienemmän kokoonpanon työstämät luonnokset raportointilomakkeista ovat olleet nähtävillä Tiimerissä.

Varhaiskasvatusesimerkkiä käsittelevät sisällölliset kommentit on esitetty sitä koskevassa lomakkeessa. Lisäksi keskustelussa nostettiin esiin mm. seuraavaa:

- Esitettiin, että tekstiä tulisi vielä muotoilla uudelleen niin, että koordinaatioryhmän on mahdollista arvioida ehdotettavia toimenpiteitä riittävällä tarkkuudella ja taustatiedoilla. Yhdellä lomakkeella on useampia käsiteltäviä kysymyksiä, joten tämän tulisi näkyä mahdollisimman selkeästi.
- Ehdotettiin lomakkeen tekstien tiivistämistä.
- Todettiin, että asiassa ei lähtökohtaisesti ole tarvetta lainsäädäntötoimille, mutta ehdotettiin, voisiko OKM:n hallinnonala jatkoselvittää henkilötietojen käsittelyyn palveluohjauksessa liittyvää tematiikkaa yhdessä kuntien kanssa.

Hyvinvointi- ja terveystalvelujen ennakoivaa tarjoamista koskevasta esimerkistä tehtiin mm. seuraavat nostot:

- Toimenpide-ehdotus 1:n osalta todettiin, että muotoilut ovat vielä hyvin yleisellä tasolla ja esimerkiksi työryhmän asettaminen näillä tiedoin olisi haastavaa. Espoon ja Helsingin edustajat toivat esiin, että heiltä löytyisi melko vaivattomasti asiantuntijoita tällaiseen ryhmään. Kuntaliiton edustaja nosti esiin huolena kuntakoot ja painotti, että myös pieniä kuntia tulisi kuulla. Todettiin, että selvitystyö edellyttää vahvaa kuntien mukanaoloa.
- Toimenpide-ehdotus 2:n osalta täsmennettiin ehdotetun laajennetun työryhmän kokoonpanoa. Todettiin, että kyseessä ei ole vain kuntien asia, vaan esim. Kela todennäköisesti toivoisi asiaa edistettävän, sillä mm. Kelan tietojen yhdistäminen eläkelaitosten tietoihin ei ole toistaiseksi ollut mahdollista (tiedon rikastaminen).
- OM:n edustaja kommentoi, ettei pidä toimenpide-ehdotus 3:a perusteltuna mm. resurssisyistä eikä tietosuojasäätelyn puitteissa nähdä mahdollisena perustaa uutta elintä. Keskustelua aiheesta on käyty jo tietosuojasäätelyn uudistamista koskevassa työryhmässä. OM:n edustaja painotti, että neuvonnan antaminen ulkopuolelta on haastavaa ja rekisterinpitäjien oman osaamisen vahvistamista tulisi tukea ja kehittää. Kuntien puolelta tähän argumenttiin on vastattu jo aiemmin, että ns. normaalin toiminnan puitteissa näin tulee toimia, mutta esimerkiksi tekoälyn käyttöönotossa on kohtuutonta, että kunnan tietosuojavastaava tekisi urauurtavaa tulkintaa. Lisäksi tuotiin esiin, että kuntien tietosuojavastaavien verkosto ei ole riittävä foorumi tähän tarkoitukseen.
- Toimenpide-ehdotus 4:n osalta todettiin sen olevan osa normaalia säädöshuoltoa. Vastuun tulisi kuulua vastuuministeriöille. Toimenpide-ehdotus 4 liittyy toimenpide-ehdotuksiin 1 ja 2, joten yhteyksiä ja muotoiluja tulee vielä pohtia. Tuotiin esiin hyte-työn eri tasoiset tietotarpeet, eli on esimerkiksi eri asia sopia tilastotason tiedon luovutuksista ja yksittäisen asiakkaan asiakaspolusta.

Puheenjohtaja kertoi, että yhteiskunnan uudistamisen ministeriryhmän käsittely on aikaistunut ja nyt pyritään 21.1.2025 käsittelyyn. Toimenpide-ehdotusten osalta lomakkeet tulisi saada valmiiksi marraskuun aikana. Erityisesti kuntien toivotaan käyvän lomakkeet tarkasti läpi, että kaikki tarpeelliset asiat on huomioitu. Sovittiin, että lomakkeita voi kommentoida Tiimerissä 26.11. aikana. Perjantaina 29.11. tehdään vielä kirjallinen kuittauskierros. Tarvittaessa joulukuun ensimmäisen viikon aikana voidaan vielä tarvittaessa käsitellä kirjallisesti.

Päätös: Merkittiin tiedoksi ja sovittiin jatkovalmistelusta.

3. Muut asiat

4. Seuraava kokous

Ke 11.12. klo 12.00–13.30

5. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 11.25.